

Σχόλια και παρατηρήσεις επί του ν/σ για την Προώθηση της Ανακύκλωσης – Ενσωμάτωση των Οδηγιών 2018/851 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ για τα απόβλητα και 2018/852 για την τροποποίηση της Οδηγίας 94/62/ΕΚ για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας

A. Εισαγωγή

Η παρούσα επιστολή περιλαμβάνει σχόλια και παρατηρήσεις του ΣΕΠΑΝ επί του νομοσχεδίου για την προώθηση της ανακύκλωσης και την ενσωμάτωση των σχετικών Οδηγιών, όπως αναφέρονται παραπάνω.

Η συμμετοχή του ΣΕΠΑΝ στη διαβούλευση και η υποβολή επιμέρους σχολίων και παρατηρήσεων, αποσκοπεί στη βελτίωση του προτεινόμενου σχεδίου, με την ανάδειξη σημείων που χρήζουν περαιτέρω βελτίωσης ή τροποποίησης, υπό το πρίσμα της βιομηχανίας ανακύκλωσης. Ο ΣΕΠΑΝ, ως κύριος εκπρόσωπος του παραγωγικού τομέα στον κλάδο της ανακύκλωσης και αξιοποίησης αποβλήτων, υποστηρίζει τη μετάβαση στην κυκλική οικονομία με όρους που προωθούν την αναπτυξιακή προοπτική, την επιχειρηματικότητα, τη διαφάνεια και τον υγιή ανταγωνισμό.

Αρχικά, χαιρετίζουμε την ενσωμάτωση των Οδηγιών 2018 /851 & 2018/852 στο εθνικό δίκαιο, καθώς οι Οδηγίες αυτές αποτελούν το βασικό ενωσιακό πλαίσιο για την προώθηση της κυκλικής οικονομίας και τη μετάβαση σε ένα ανατροφοδοτικό οικονομικό μοντέλο ανάπτυξης, το οποίο θα στηρίζεται στην κυκλικότητα των προϊόντων, τη διατήρηση της αξίας τους το μέγιστο δυνατόν και την ενίσχυση των διεργασιών ανάκτησης/ανακύκλωσης υλικών και ενέργειας, ελαχιστοποιώντας την κατανάλωση των φυσικών πόρων.

Μεταξύ των θετικών σημείων του νομοσχεδίου, που αποτελούν και πάγιες θέσεις του Συνδέσμου μας, εντοπίζουμε την παροχή οικονομικών κινήτρων (μείωση ΦΠΑ) για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, δραστηριοτήτων και υπηρεσιών που σχετίζονται με την κυκλική οικονομία, την προώθηση της διακριτής συλλογής μέσω της ΔσΠ των αποβλήτων και την παροχή κινήτρων για τη συλλογή καθαρών ρευμάτων αποβλήτων, την ενεργειακή αξιοποίηση του υπολείμματος της ανακύκλωσης κλπ.

Παραταύτα, δεν μπορούμε παρά να επισημάνουμε και να διαφωνήσουμε με το ιδιαίτερα χαμηλό προτεινόμενο τέλος ταφής, το οποίο θεωρούμε ότι θα δράσει ουσιαστικά ως αντικίνητρο στην ανακύκλωση και την ανάκτηση υλικών/πόρων. Κατά την άποψή μας, το ύψος του τέλους ταφής θα πρέπει να εξορθολογιστεί (τουλάχιστον έως εβδομήντα (70) ευρώ ανά τόνο), ώστε να μπορεί πραγματικά να λειτουργήσει ως οικονομικό εργαλείο προώθησης της ανακύκλωσης.

Στο ίδιο πλαίσιο, για την παροχή επιπλέον κινήτρων για την ενίσχυση της ανακύκλωσης, το κατώτερο διοικητικό πρόστιμο που θα πρέπει να επιβάλλεται σε ΑΣΕΔ ή ΣΣΕΔ διαχείρισης αστικών αποβλήτων για τη μη επίτευξη των στόχων, πρέπει είναι τουλάχιστον ίσο με το ποσό που προκύπτει από τη σχέση: **(ποσότητα απόκλισης από τον ποσοτικό στόχο για το υλικό**

σε τόνους) **Χ (τέλος ταφής όπως ισχύει ανά τόνο αστικών αποβλήτων + 50€)** ανεξαρτήτως από το αν το υλικό περιλαμβάνεται (πλαστικά, αλουμίνιο) ή όχι (χαρτί, γυαλί, λοιπά μέταλλα κ.λπ.) σε σύστημα εγγυοδοσίας.

Παρακάτω παρουσιάζονται σχόλια και παρατηρήσεις μας, σε επιμέρους άρθρα του προτεινόμενου νομοσχεδίου.

B. Σχόλια κατά άρθρο

Άρθρο 2 Εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής – Τροποποίηση του άρθρου 10 του ν. 4042/2012

Η παράγραφος 4 δεν περιλαμβάνεται στην Οδηγία 2018/851 και δεν είναι κατανοητό τι σκοπό εξυπηρετεί στον παρόν νομοσχέδιο.

Άρθρο 6 Υποπροϊόντα

Α) Για τις ουσίες και τα αντικείμενα που αξιολογούνται ως υποπροϊόντα από Αποκεντρωμένες Διοικήσεις ή Περιφέρειες να υπάρχει διαδικασία κοινοποίησης – σύμφωνης γνώμης/έγκρισης από τη Γενική Γραμματεία Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων και την πενταμελή επιτροπή.

Β) Καθώς τα υποπροϊόντα δεν είναι απόβλητα, να υπάρχει αυτόνομο μητρώο υποπροϊόντων συνδεδεμένο στο ΗΜΑ. Σημειώνεται ότι στο ΗΜΑ (ως έχει σήμερα), δηλώνονται μόνο τα απόβλητα.

Γ) Στην Επιτροπή της παραγράφου 4 του νομοσχεδίου που εισηγείται για θέματα υποπροϊόντων και αποχαρακτηρισμού αποβλήτων, θα ήταν χρήσιμο να συμμετέχει και ένας εκπρόσωπος των επιχειρήσεων ανακύκλωσης, έστω και χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Άρθρο 7 Αποχαρακτηρισμός αποβλήτων

Προτείνεται να διαγραφεί η παράγραφος 3 και η διαδικασία αποχαρακτηρισμού και κατηγοριοποίησης αποβλήτων να πραγματοποιείται μέσω μιας ενιαίας διαδικασίας. Οι Εκτελεστικές πράξεις της Επιτροπής αντικαθίστανται ως εξής: αίτημα προς την πενταμελή επιτροπή της παρ. 4, αξιολόγηση και στην συνέχεια καθορισμός αναλυτικών κριτηρίων, έγκριση από τη Γ.Γ. (για τις περιπτώσεις κατηγοριοποίησης) και έκδοση ΚΥΑ (για τις περιπτώσεις αποχαρακτηρισμού).

Άρθρο 9 Γενικές ελάχιστες απαιτήσεις όσον αφορά τα Προγράμματα Διευρυμένης Ευθύνης Παραγωγού

Α) Τα Συλλογικά Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΣΕΔ) υλικών συσκευασίας «επιδοτούν», μέσω χρήσης του προϋπολογισμού τους, την ανάκτηση ανά τόνο υλικών που προέρχονται αποκλειστικά μέσω διαλογής στην πηγή όταν η ανάκτηση αυτών πραγματοποιείται από ιδιωτικά Κέντρα Διαλογής. Αν και σημαντικό μέρος υλικών συσκευασίας εμπεριέχεται στο ρεύμα των σύμμεκτων απορριμμάτων η ανάκτηση αυτού μέσω Μονάδων Επεξεργασίας Αστικών Απορριμμάτων δεν επιδοτείται. Δεδομένου ότι τα υλικά συσκευασίας ανεξάρτητα από τον τρόπο συλλογής ανακτώνται και προσμετρώνται στους στόχους ανακύκλωσης της χώρας (βλέπε προβλέψεις άρθρου 64 εδάφιο 5),

προτείνεται όπως αντίστοιχα το σύνολο αυτών, ανεξάρτητα από τον τρόπο συλλογής, επιδοτείται μέσω των ΣΣΕΔ και ως εκ τούτου σχετικές αποφάσεις πρέπει να ληφθούν προς την κατεύθυνση αυτή από το σύνολο των εμπλεκόμενων μερών. Τα ανωτέρω πρέπει να ληφθούν υπόψη στις διατάξεις του άρθρου 59 εδάφιο 5.

Β) Δεν υπάρχει πρόβλεψη, αντίστοιχη αυτής του **άρθρου 9 παρ.3 α,γ** για τα ΣΕΔ (στοιχεία κόστους που καθορίζουν το ύψος των χρηματικών εισφορών που επιβάλλουν στους παραγωγούς αποβλήτων), που να αφορά στους διαχειριστές αποβλήτων / εργολάβους των ΣΕΔ και στον τρόπο που καθορίζονται οι αμοιβές τους (gate fee) για τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Το κόστος αυτό δεν μπορεί να ορισθεί διοικητικά. Οι αρχές όμως που διέπουν τη μεθοδολογία καθορισμού του πρέπει να ορισθούν κατ' αντιστοιχία με τις οριζόμενες για τα ΣΕΔ και τις εισφορές τους. Η ρύθμιση οφείλει να αφορά στη σύννομη λειτουργία ολόκληρης της αλυσίδας αξίας, με κλείσιμο του ισοζυγίου μάζας μέχρι τη τελική διάθεση Έχουν παρατηρηθεί φαινόμενα περιβαλλοντικής επιβάρυνσης και αθέμιτου ανταγωνισμού, μέσω freeriding. Προτείνεται η εισαγωγή του «εύλογου κατ' ελάχιστον κόστους διαχείρισης» ανά κατηγορία αποβλήτων, η οποία θα πρέπει να στοιχειοθετείται από μελέτη ανεξάρτητου ευυπόληπτου μελετητή. Ομοίως στο **άρθρο 59 παρ. 5 και 6^α**).

Άρθρο 11 Πρόληψη αποβλήτων

Πρόληψη αποβλήτων - Δημιουργία Κέντρων Δημιουργικής Επαναχρησιμοποίησης Υλικών:

Δεν έχει νόημα η Δημιουργία τέτοιων Κέντρων χωρίς συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα. Οι ΟΤΑ δεν είναι φορείς επιχειρηματικής δραστηριότητας, ευθύνη τους είναι να οργανώνουν τη διαχείριση αστικών αποβλήτων με τρόπο που να διευκολύνει την προώθηση της κυκλικής οικονομίας.

Επιπρόσθετα, θα πρέπει να εξαιρούνται σαφώς τα επικίνδυνα οικιακά απόβλητα, όπως λαμπτήρες φθορισμού, μπαταρίες, φάρμακα, κ.λπ.

Άρθρο 16 Μείωση ΦΠΑ σε υπηρεσίες σχετικές με τη διαχείριση απορριμμάτων και την κυκλική οικονομία

Α) Στην παράγραφο 8: Να προστεθεί «**διαχείρισης**» αποβλήτων ώστε να καλύπτεται με νομική σαφήνεια και ασφάλεια όλος ο κύκλος διαχείρισης αποβλήτων.

Β) Να προστεθεί η εξής διάταξη:

Το ισχύον πλαίσιο απαλλαγής από ΦΠΑ των αποβλήτων προς ανακύκλωση, να επεκταθεί και στα προϊόντα που προέρχονται από τον αποχαρακτηρισμό αποβλήτων καθώς και στα προϊόντα επισκευής ή προετοιμασίας προς επαναχρησιμοποίηση, όπως τα ανταλλακτικά αυτοκινήτων από ΟΤΚΖ.

Γ) Στις προστιθέμενες παραγράφους 8 και 9, στο Μέρος Β του Παραρτήματος ΙΙΙ του ν. 2859/2000, να διευκρινιστεί ότι άπασης οι υπηρεσίες διαχείρισης αποβλήτων, περιλαμβανομένων αυτών που παρέχονται προς ΣΕΔ, εντάσσονται στον μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ και αυτός να καθορισθεί στο 6%. Περαιτέρω να διευκρινιστεί ότι η μείωση αφορά και στα αγαθά που επισκευάζονται/ανακτώνται προς επαναχρησιμοποίηση από ρεύματα αποβλήτων.

Άρθρο 17 Οικονομικό κίνητρο για χρήση ανακυκλωμένης ύλης

Για την ανάπτυξη περαιτέρω κινήτρων χρησιμοποίησης πρώτων υλών από ανακυκλωμένα υλικά προτείνεται όπως, πρόσθετα των ήδη προβλεπόμενων στο άρθρο 17, στον αντίστοιχο μειωμένο συντελεστή να υπάγονται και τελικά προϊόντα τα οποία περιλαμβάνουν άνω του 30% πρώτη ύλη προερχόμενη από ανακυκλωμένο υλικό. Η παραγωγή προϊόντων από απόβλητα ή υποπροϊόντα τα οποία περιέχουν ένα σημαντικό ποσοστό (>50% κατά βάρος) δευτερογενών πρώτων υλών να εξαιρούνται εντελώς από ΦΠΑ, έτσι ώστε να δίνεται ανταγωνιστικό πλεονέκτημα χρηματοροών στους πελάτες και να προτιμούν προϊόντα που έχουν αξιοποιήσει δευτερογενείς πρώτες ύλες. Για κοινά και εδραιωμένα προϊόντα όπως προϊόντα χάρτου, χάλυβα ή αλουμινίου δεν θα πρέπει να ισχύει αυτή η διάταξη (για αποφυγή απώλειας κρατικών εσόδων).

Κατά τον τρόπο αυτό θα αυξηθεί η ζήτηση των προϊόντων αυτών από τον τελικό καταναλωτή και επομένως η χρήση πρώτης ύλης από ανακυκλωμένα υλικά.

Για σκοπούς διακρίβωσης του ποσοστού ανακυκλωμένων υλικών που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή των τελικών προϊόντων ο φορέας ελέγχου (ΕΟΑΝ με εξωτερικούς εξειδικευμένους συμβούλους) να προβαίνει σε αντίστοιχες πιστοποιήσεις ενώ πιθανώς να εγκρίνει και την αντίστοιχη σήμανση των συγκεκριμένων προϊόντων με σήμα αντίστοιχο του σήματος ανακυκλώσιμου προϊόντος συσκευασίας (green dot).

Άρθρο 19 Ανάκτηση αποβλήτων

Στην παράγραφο 4 να προστεθεί στην αποτέφρωση και η συναποτέφρωση ή να αντικατασταθεί με τον όρο 'ενεργειακή αξιοποίηση'.

Άρθρο 20 Αναβάθμιση της χωριστής διαλογής

Α) Στην παράγραφο 1 στις ελάχιστες απαιτήσεις σε εξοπλισμό θα πρέπει να αναφέρονται και αυτές που αφορούν θέματα ασφαλείας και κυρίως πυρασφάλειας, οι οποίες θα πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον:

-Μόνιμο πυροσβεστικό δίκτυο, το οποίο να περιλαμβάνει αυτόματο σύστημα πυρανίχνευσης – χειροκίνητο σύστημα αναγγελίας πυρκαγιάς.

-Αυτόματο σύστημα πυρόσβεσης.

Β) Στην παράγραφο 2 καθορίζεται ότι τα ανακτώμενα υλικά από τα ΚΔΑΥ πρέπει να είναι υψηλής καθαρότητας και γίνεται παραπομπή στο παράρτημα V. Σύμφωνα με την παράγραφο Γ του παραρτήματος τα ανακτώμενα υλικά των ΚΔΑΥ πρέπει να έχουν τις εξής ελάχιστες προδιαγραφές αναφορικά με το επιτρεπόμενο ποσοστό προσμίξεων:

- Χαρτί / χαρτόνι συσκευασίας (εξαιρουμένης της υγρασίας και του σύρματος του δέματος): μέχρι 2% κατά βάρος
- Πλαστικά συσκευασίας (εξαιρουμένων πωμάτων, ετικετών και του σύρματος του δέματος): μέχρι 2% κατά βάρος
- Συσκευασίες αλουμινίου και σιδήρου (εξαιρουμένου του σύρματος του δέματος): μέχρι 2% κατά βάρος

- Γυάλινες συσκευασίες (εξαιρουμένων στοιχείων που δεν είναι δυνατό να διαχωριστούν με το χέρι): μέχρι 2% κατά βάρος
- Χάρτινες συσκευασίες υγρών (εξαιρουμένων πωμάτων, ετικετών και του σύρματος του δέματος): μέχρι 2% κατά βάρος

Θεωρούμε τις παραπάνω προδιαγραφές καθαρότητας προβληματικές και μη ρεαλιστικές. Καταρχήν τα συγκεκριμένα όρια δεν προδιαγράφονται στην οδηγία 2018/851. Επιπλέον δεν είναι σύμφωνες με τα ισχύοντα διεθνή πρότυπα κατηγοριοποίησης των ανακτώμενων υλικών.

Ειδικότερα βάσει της ετήσιας έκθεσης προδιαγραφών *Scrap Specifications Circular 2020* που εκδόθηκε από το *Institute of Scrap Recycling Industries, Inc.* <http://www.scrap2.org/specs/> ισχύουν τα ακόλουθα για τις παραπάνω κατηγορίες ανακτώμενων υλικών:

- ✓ Χαρτί/χαρτόνι συσκευασίας: Στην έκθεση ορίζονται 58 ξεχωριστές κατηγορίες χαρτιού/χαρτονιού πολλές από τις οποίες μπορούν να αποτελέσουν προϊόν ενός ΚΔΑΥ. Ως γενικός κανόνας, το ανώτατο όριο για υλικά διαφορετικά από το ανακτώμενο ρεύμα είναι το 10% κατά βάρος σε υγρή βάση ενώ τα παραγόμενα δέματα δεν πρέπει να περιέχουν επικίνδυνες ουσίες. Επίσης καθορίζεται ως ανώτατο ποσοστό υγρασίας το 12% κατά βάρος σε υγρή βάση. Είναι σημαντικό να παραμείνει η ελευθερία που προβλέπει το ISRI στη σελ. 30 / Moisture content – με τη δυνατότητα συμφωνίας πωλητή-αγοραστή για το επίπεδο υγρασίας καθώς και η συμφωνία για την μέθοδο με την οποία θα προσδιορίζεται το επίπεδο υγρασίας (Σελ 28-34). Αυτό διευκολύνει σημαντικά την εμπορική λειτουργία των ΚΔΑΥ και προωθεί την ανακύκλωση. Συγκριτικά αναφέρονται και οι προδιαγραφές που θέτει το ευρωπαϊκό πρότυπο EN 643 *European List of Standard Grades of Paper and Board for Recycling* όπου η κατηγορία Mixed Paper με κωδικό 5.01.00 έχει ως ανώτατο ποσοστό προσμίξεων το 3% κατά βάρος και ανώτατο ποσοστό υγρασίας το 10% κατά βάρος. Στην πράξη, η εμπειρία μας είναι ότι από την επεξεργασία του μπλε κάδου το ανακτώμενο χαρτί/χαρτόνι μπορεί να έχει πολύ υψηλότερη υγρασία από το 10%, ενώ το ποσοστό υγρασίας <10% είναι εφικτό στο χαρτί/χαρτόνι από εμποροβιοτεχνικά.
- ✓ Πλαστικά συσκευασίας: Για τις τέσσερις βασικές κατηγορίες ανακτώμενων πλαστικών συσκευασίας ισχύουν τα ακόλουθα: ο Φιάλες PET: Ορίζονται τέσσερις κατηγορίες ποιότητας βάσει του ποσοστού των προσμίξεων (σελ 36):

PET Bottle Bale Grade Chart

PET Bale Grade	Grade A	Grade B	Grade C	Grade F
Total PET Fraction by Weight	>94%	93% to 83%	82% to 73%	<72%
Total Amount of Contamination Allowed	6%	7% to 17%	18% to 27%	>28%

"PET fraction" refers to the total weight of PET bottles in a PET bale, inclusive of caps and labels when still attached to PET containers, as a percentage of the total weight of that bale.

Επιτρεπόμενες κατηγορίες υλικών που μπορούν να βρίσκονται στις προσμίξεις περιλαμβάνουν τα HDPE, LDPE, PP, Σιδηρούχα μέταλλα, Αλουμίνιο και Χαρτί – Χαρτόνι.

- ο Φιάλες HDPE: Παρομοίως ορίζονται τέσσερις κατηγορίες ποιότητας (σελ 37):

HDPE Bale Grade Chart

HDPE Bale Grade	Grade A	Grade B	Grade C	Grade F
Total HDPE Fraction by Weight	>95%	94% to 85%	84% to 80%	<79%
Total amount of contamination allowed	5 %	6% to 15%	16% to 20%	21%

"HDPE Fraction" refers to the total weight of HDPE bottles in a HDPE bale, inclusive of caps and labels when still attached to HDPE containers, as a percentage of the total weight of that bale

Επιτρεπόμενες κατηγορίες υλικών που μπορούν να βρίσκονται στις προσμίξεις περιλαμβάνουν τα PET, LDPE, PP, PS, Αλουμίνιο και Χαρτί – Χαρτόνι. Η κάθε μία από τις προηγούμενες κατηγορίες δεν πρέπει να ξεπερνά το 2% κατά βάρος σε υγρή βάση.

- ο PE φιλμ: Οι προσμίξεις δεν πρέπει να ξεπερνούν το 10% κατά βάρος σε υγρή βάση (σελ 38). Επιτρεπόμενες προσμίξεις αποτελούν τα σκληρά πλαστικά (rigid plastics), το Χαρτί/ Χαρτόνι και φιλμ εκτός PE.
- ο PP δοχεία: Οι προσμίξεις δεν πρέπει να ξεπερνούν το 8% κατά βάρος σε υγρή βάση (σελ 40). Επιτρεπόμενες προσμίξεις αποτελούν τα PET, HDPE, PVC, PS, το Χαρτί/ Χαρτόνι, Μέταλλα, υγρά ή άλλα, αρκεί το συνολικό ποσοστό αυτών των προσμίξεων να μην ξεπερνά το 8% κ.β. σε υγρή βάση.
- ✓ Συσσκευασίες αλουμινίου και σιδήρου: Δεν περιέχονται συγκεκριμένα όρια προσμίξεων για τις συσκευασίες Σιδήρου και αλουμινίου. Για τις συσκευασίες Αλουμινίου καθορίζεται ότι τα δέματα προς πώληση δεν πρέπει να περιέχουν άλλα μέταλλα, πλαστικές φιάλες, χαρτί και γυαλί αλλά η τελική απαιτούμενη ποιότητα θα καθορίζεται μετά από συνεννόηση του πωλητή με τον αγοραστή (σελ 9). Για τις συσκευασίες σιδήρου (κωδικός 213-σελ. 20) επιτρέπεται η παρουσία ετικετών αλλά το υλικό θα πρέπει να είναι απαλλαγμένο από άλλα υλικά. Παρόλα αυτά σαν γενική προδιαγραφή για όλες τις κατηγορίες σκραπ σιδήρου ορίζεται ότι το προϊόν πρέπει να είναι απαλλαγμένο από βρωμιά, μη σιδηρούχα μέταλλα και ξένα υλικά αλλά δεν απαγορεύεται η τυχαία παρουσία ασήμαντων ποσοτήτων προσμίξεων όταν κάτι τέτοιο είναι αναπόφευκτο κατά την παραγωγή του υλικού. Επιπροσθέτως, επισημαίνεται ότι σήμερα σε μεγάλο βαθμό οι ποσότητες αλουμινίου και σιδήρου από τα ΚΔΑΥ είναι ακατάλληλες για ανακύκλωση εντός της χώρας, λόγω του υψηλού ποσοστού ακαθαρσιών, καθώς οι εγχώριες βιομηχανίες ανακύκλωσης αλουμινίου και σιδήρου έχουν υψηλότερες προδιαγραφές αναφορικά με την ποιότητα των εισερχομένων δευτερογενών πρώτων υλών. Αποτέλεσμα είναι είτε να απαιτείται περαιτέρω επεξεργασία των υλικών που έρχονται από τα ΚΔΑΥ (αυξάνοντας το κόστος) είτε εξάγονται προς ανακύκλωση, επιφέροντας απώλεια πολύτιμων δευτερογενών πρώτων υλών για την οικονομία της χώρας.

- ✓ Γυάλινες συσκευασίες: Στη σελ 27 της έκθεσης του ISRI αναγράφεται ότι το ποσοστό ανοχής για υλικά που δεν είναι γυαλί στο τελικό προϊόν θα είναι κατά μέγιστο το 35% κατά βάρος σε υγρή βάση. Οι προσμίξεις επιτρέπεται να περιέχουν χαρτί, ξύλο, οργανικά απόβλητα, μέταλλα, πλαστικά, ετικέτες, πέτρες και άλλα αδρανή υλικά. Επίσης καθορίζεται ως μέγιστο επιτρεπτό ποσοστό υγρασίας το 5% σε υγρή βάση.
- ✓ Χάρτινες συσκευασίες υγρών: Είναι η 52η από τις 58 κατηγορίες χαρτιού/ χαρτονιού που παρουσιάζονται στην έκθεση (σελ 33). Το όριο για το φύλλο αλουμινίου είναι το 6%, για το PE φιλμ το 24% (τα όρια για τα υλικά αυτά – φύλλο αλουμινίου και φιλμ PE – αναφέρονται στην αποδεκτή σύσταση αυτής καθαυτής της συσκευασίας, δεν έχουν να κάνουν δηλ. με ανεπιθύμητα υλικά). Το όριο για τα απαγορευμένα υλικά είναι το 2%. Τα απαγορευμένα υλικά καθορίζονται σε σχέση με την επακόλουθη επεξεργασία του υλικού (σελ 30).

Αν τα αναφερόμενα όρια στο σχέδιο νόμου σχετίζονται με τα επερχόμενα τέσσερα ρεύματα που σχεδιάζεται να διαχωρισθούν στην πηγή και εξ αυτών προκύπτει η προσδοκία της πολύ μεγάλης καθαρότητας, υπογραμμίζεται ότι τα ρεύματα που αναφέρει το ISRI είναι επίσης μεμονωμένα, αλλά οι ενδεδειγμένες προσμίξεις είναι πολύ υψηλότερες. Ο υπολογισμός μάλιστα της καθαρότητας, θα πρέπει να γίνεται σε υγρή βάση για όλα τα υλικά – κάτι το οποίο αναφέρεται στο σχέδιο νόμου μόνο για το χαρτί/χαρτόνι συσκευασίας – καθώς ο οποιοσδήποτε διαχωρισμός λάβει χώρα στα ΚΔΑΥ, δεν θα έχει επίπτωση στην υγρασία των υλικών. Όπως προκύπτει επίσης από τα δεδομένα του ISRI, προσμίξεις της τάξεως του 1,6 και 2% έχουν μόνο τα ειδικά βιομηχανικά μεμονωμένα ρεύματα, που όμως ουδεμία σχέση έχουν με την τροφοδοσία των ΚΔΑΥ. Τα παραπάνω αναφερθέντα όρια προσμίξεων είναι σαφώς πιο ειδικά και στοχευμένα, έχουν προκύψει από την διεθνή εμπειρία και σε κάθε περίπτωση είναι υψηλότερα από το όριο του 2% κατά βάρος σε υγρή βάση που είναι απολύτως ατεκμηρίωτο και περιέχει το σχέδιο νόμου. Ως εκ τούτου, για όλες τις κατηγορίες ανακτωμένων υλικών προτείνουμε να υιοθετηθούν τα όρια του ISRI, όπως εκτέθηκαν παραπάνω και να διαγραφούν τα αναφερόμενα στο σχέδιο νόμου.

Γ) Παράγραφος 4:

Χρειάζεται καλύτερη διατύπωση στην παράγραφο, το «ή χωρίς περαιτέρω επεξεργασία» να μεταφερθεί ώστε να γράφει: **«που με επεξεργασία -που μπορεί να περιλαμβάνει και ανάμειξη με άλλου είδους απόβλητα- ή χωρίς περαιτέρω επεξεργασία δύναται να κατηγοριοποιηθεί».**

Δ) Παράγραφος 5:

Το κόστος διαχείρισης πρέπει να **καλύπτεται αποκλειστικά από το αρμόδιο ΣΣΕΔ** και όχι από τους ΟΤΑ.

Άρθρο 23 Προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση

Στην παράγραφο 4α) να αναπροσαρμοστεί το έτος 2020.

Άρθρο 24 Κανόνες σχετικά με τον υπολογισμό της επίτευξης των στόχων

Α) στην παράγραφο 1, εδάφιο γ να γίνει η εξής προσθήκη:

..... υποβάλλονται σε διεργασία ανακύκλωσης **στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις** όπου τα υλικά αποβλήτων μετατρέπονται

Β) να διαγραφεί η παράγραφος 2

Αιτιολόγηση για τη διαγραφή της παραγράφου 2: Μοναδικός τρόπος διαπίστωσης της πραγματικής ποσότητας αποβλήτων είναι μόνο στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις όπου τα υλικά αποβλήτων μετατρέπονται σε προϊόντα, υλικά ή ουσίες. Στην εκροή της διεργασίας διαλογής είναι πρακτικά αδύνατο να υπάρχει απόλυτη καθαρότητα (περίπτωση α της παραγράφου), ενώ δεν είναι δυνατό να υπολογιστεί το βάρος των υλικών ή των ουσιών που αφαιρούνται από περαιτέρω διεργασίες που προηγούνται της εργασίας ανακύκλωσης σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις (περίπτωση β της παραγράφου).

Άρθρο 30 Απόβλητα εκσκαφών, κατασκευών και κατεδαφίσεων

Να επιβεβαιωθεί ότι η προτεινόμενη αντικατάσταση αναφέρεται στο άρθρο 40 του ν.4042/2012. Επίσης σημειώνεται ότι, η Οδηγία αναφέρεται στα απόβλητα κατασκευών και κατεδαφίσεων και όχι εκσκαφών.

Άρθρο 32 Τέλος ταφής

Α) Να αποσαφηνιστεί ότι αφορά ΧΥΤ αστικών αποβλήτων. Ειδικότερα να προστεθεί ο όρος αστικών στην παράγραφο 1, ήτοι:

*Από την 1η Ιανουαρίου 2021 το σύνολο των αποβλήτων που διατίθενται σε Χώρους Υγειονομικής Ταφής (ΧΥΤ) **αστικών αποβλήτων** επιβαρύνεται με τέλος ταφής.*

Β) Να εξορθολογιστεί το ύψος του τέλους ταφής, ώστε να μπορεί πραγματικά να λειτουργήσει ως οικονομικό εργαλείο προώθησης της ανακύκλωσης. Σε αυτό το πλαίσιο προτείνεται να αυξηθεί σταδιακά έως την τιμή των **εβδομήντα (70) ευρώ ανά τόνο το 2026**.

Γ) Να προστεθεί στην παρ. 3 μετά τα ΚΔΑΥ «..ή λοιπές μονάδες επεξεργασίας, άλλων μη επικινδύνων στερεών αποβλήτων,...».

Δ) Να προστεθεί παράγραφος 3α, που θα αναφέρει ότι το τέλος εισόδου πύλης (gate fee) όλων των ΧΥΤ **αστικών αποβλήτων** της χώρας, για όλων των ειδών τα απόβλητα και για όλους τους παραγωγούς αποβλήτων (δημόσιοι φορείς ή ιδιώτες) δεν μπορεί να είναι μικρότερο από €50/τν με έναρξη εφαρμογής από 1/1/2021. Με τον τρόπο αυτό θα αποφευχθεί η μεταφορά προς διάθεση αποβλήτων από νομούς όπου λειτουργούν ΧΥΤ με υψηλά gate fees, σε νομούς με χαμηλά gate fees (π.χ. μεταφορά αποβλήτων από την Αττική στον ΧΥΤ Χαλκίδας όπου το gate fee είναι σημαντικά χαμηλότερο).

Το τέλος ταφής και το τέλος πύλης εισόδου (gate fee) θα επιβάλλεται σε όλα ανεξαιρέτως τα είδη αποβλήτων, ανεξάρτητα από την επεξεργασία που υποβλήθηκαν προηγήθηκε και ανεξάρτητα του φορέα παραγωγού (δημόσιος/ιδιωτικός).

Ε) Οι ΦοΔΣΑ δεν χρεώνουν ΦΠΑ στο τίμημα των υπηρεσιών τους προς τους Δήμους/ΟΤΑ. Αντίθετα, οι ιδιωτικές εταιρείες, οι οποίες παίζουν καθοριστικό ρόλο στην προσπάθεια εκτροπής από την ταφή, αναγκαστικά επιβαρύνουν ΟΤΑ/ΦΟΣΔΑ στις χρεώσεις με ΦΠΑ. Αυτό συνιστά αθέμιτο ανταγωνισμό και παρεμποδίζει τις ιδιωτικές επενδύσεις. Προτείνεται

να επιβληθεί ο ίδιος συντελεστής ΦΠΑ στους ΦΟΣΔΑ και στις ιδιωτικές εταιρείες διαχείρισης αποβλήτων.

Άρθρο 34 Έλεγχος επικίνδυνων αποβλήτων

Στην παράγραφο 1 προτείνεται να προστεθούν οι απαραίτητες προδιαγραφές προκειμένου ένας οργανισμός/επιχείρηση/φορέας να λαμβάνει την άδεια για εργασίες συλλογής – μεταφοράς επικίνδυνων αποβλήτων.

Τουλάχιστον θα πρέπει να εξετάζονται:

- η δυνατότητα κάλυψης περιβαλλοντικής ζημιάς.
- το προς διάθεση μόνιμο εκπαιδευμένο προσωπικό για την εκτέλεση εργασιών.
- ιδιότητα οχήματα μεταφοράς επικίνδυνων αποβλήτων
- ιδιόκτητος εξοπλισμός έτοιμος προς χρήση, περιλαμβανομένης ομάδας έκτακτης ανάγκης, με κατάλληλο σύνθεση, για επέμβαση σε περίπτωση ατυχήματος.

Προκειμένου να καταχωρηθεί μια εταιρία για τις εργασίες συλλογής – μεταφοράς / διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων, θα πρέπει να διαθέτει πιστοποιημένο σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας (Quality Assurance System), το οποίο κα διακριβώνεται από ανεξάρτητο φορέα.

Επίσης, από την τοποθέτηση ηλεκτρονικού συστήματος εντοπισμού θέσης (GPS) δεν πρέπει να εξαιρούνται οι κωδικοί ΕΚΑ 16 & 20 όπως προτείνεται στο νομοσχέδιο.

Άρθρο 38 Έκδοση αδειών

Α) Προτείνεται η τροποποίηση της παραγράφου 3β ως εξής:

Για τη χορήγηση της έγκρισης ή γνωστοποίησης λειτουργίας της παρ. 6 (*προφανώς εννοείται η παρ. 8*) για τις δραστηριότητες που διαχειρίζονται επικίνδυνα απόβλητα της 4ης ομάδας των συστημάτων Περιβαλλοντικών Υποδομών της Υ.Α. ΔΙΠΑ/οικ.37674/2016, όπως ισχύει, και για την χορήγηση άδειας συλλογής και μεταφοράς της παρ. 7α (*προφανώς εννοείται η παρ. 3α*) για τη διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων απαιτείται ασφαλιστήριο συμβόλαιο Αστικής ευθύνης έναντι τρίτων στο οποίο:

- προσδιορίζεται ο ασφαλιζόμενος οργανισμός ή επιχείρηση,
- προσδιορίζονται οι εργασίες διαχείρισης διάθεσης D και ανάκτησης R που καλύπτονται,
- προσδιορίζονται τα χαρακτηριστικά επικινδυνότητας, όπως κωδικός ΕΚΑ των αποβλήτων που πρόκειται να διαχειριστούν,
- αναγράφεται ότι η ασφαλιστική κάλυψη αφορά σε ζημιές προς τρίτους και στην επαναφορά του περιβάλλοντος στην πρότερη κατάσταση, σε περίπτωση ζημιάς αυτού,
- αναγράφεται ότι, σε περίπτωση διασυνοριακής μεταφοράς, α. η ασφαλιστική κάλυψη αφορά όσα προβλέπονται στο άρθρο 6 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1013/2006 (L 190), όπως τα έξοδα μεταφοράς και αξιοποίησης ή διάθεσης, το κόστος αποθήκευσης για ενενήντα (90) ημέρες και τα έξοδα που προκύπτουν, όταν η μεταφορά ή η αξιοποίηση ή η διάθεση δεν

μπορεί να ολοκληρωθεί όπως προβλεπόταν ή είναι παράνομη, β. θα περιλαμβάνει εργασίες συσκευασίας, ανασυσκευασίας, φόρτωσης, εκφόρτωσης και μεταφοράς (να προσδιορίζονται και οι τρόποι μεταφοράς) των αποβλήτων ως τον τελικό αποδέκτη.

Β) να προστεθεί στην παράγραφο 3β ότι:

Ο οργανισμός/επιχείρηση θα πρέπει να καταθέτει στην αρμόδια αρχή έκδοσης της άδειας, τουλάχιστον δυο φορές/έτος, βεβαίωση αυτοψίας/ελέγχου από ανεξάρτητο πραγματογνώμονα, ο οποίος θα έχει οριστεί από τον εκάστοτε ασφαλιστικό φορέα, στην οποία θα επιβεβαιώνεται ότι ο οργανισμός/επιχείρηση τηρεί και εφαρμόζει τις προδιαγραφές και τους όρους του ασφαλιστηρίου συμβολαίου, προκειμένου για την ασφαλή και ορθή εκτέλεση της εκάστοτε δραστηριότητας.

Επίσης ότι, η λειτουργία του οργανισμού/επιχείρησης διακόπτεται, με ευθύνη της αρμόδιας αρχής έκδοσης αδειας, εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία λήξης του εκάστοτε ασφαλιστηρίου συμβολαίου ή αντίστοιχης εγγυητικής επιστολής.

Γ) Στην παράγραφο 5, να διαγραφεί η λέξη συναποτέφρωση.

Άρθρο 39 Εξαιρέσεις

Να προστεθεί πεδίο γ), για λόγους βιομηχανικής δοκιμής.

Άρθρο 41 Καταχώριση ΗΜΑ

Στην παράγραφο 1 αναφέρεται ότι εισάγονται μεταξύ άλλων «..οι ημερομηνίες αποστολή/παραλαβής, ο προορισμός...» των αποβλήτων. Σημειώνεται ότι τα στοιχεία που εισάγονται στο ΗΜΑ είναι απολογιστικά στοιχεία διαχείρισης ανά ΕΚΑ για το προηγούμενο έτος και στην υφιστάμενη πλατφόρμα δεν υπάρχει τέτοια δυνατότητα.

Άρθρο 48 Τήρηση αρχείων

Στην τροποποίηση του άρθρου 20 του ν. 4042/2012 στην παρ. 1β) να απαλειφθεί το «όπου είναι σκόπιμο» καθότι δημιουργεί αναιρετική δυνατότητα στην εφαρμογή του νόμου.

Στο ίδιο σημείο αναφέρεται ότι στοιχεία όπως ο προορισμός και η συχνότητα συλλογής και ο τρόπος μεταφοράς καταχωρίζονται στο ΗΜΑ. Σημειώνεται ότι τα στοιχεία που εισάγονται στο ΗΜΑ είναι απολογιστικά στοιχεία διαχείρισης ανά ΕΚΑ για το προηγούμενο έτος και στην υφιστάμενη πλατφόρμα δεν υπάρχει δυνατότητα για εισαγωγή τέτοιων στοιχείων.

Άρθρο 54 Τροποποίηση και προσθήκη παραρτημάτων στο ν. 4042/2012

Παράρτημα ΙVα

1. Προτείνεται όπως προβλεφθούν αυξημένοι συντελεστές απόσβεσης ή / και ευέλικτο καθεστώς συντελεστή απόσβεσης για επενδύσεις σε νέα έργα διαχείρισης απορριμμάτων είτε πρόκειται για ιδιωτικές επενδύσεις ή πρόκειται για Συμπράξεις Δημόσιου – Ιδιωτικού Τομέα ώστε α) να καταστούν βιώσιμα και ανταγωνιστικά σε σχέση με την εγκατάστασή τους σε χώρες με ευνοϊκότερο φορολογικό καθεστώς β) η τελική χρέωση προς τον πολίτη να μειωθεί

2. Αντίστοιχα προτείνεται όπως για επενδύσεις σε υποδομές που προωθούν την κυκλική οικονομία να προβλεφθούν πρόσθετα χρηματοδοτικά εργαλεία όπως:

- a. Εγγύηση δανείων / επιδότηση επιτοκίων τραπεζικών δανείων μέσω αντίστοιχων προγραμμάτων Δημόσιων φορέων
- b. Φοροαπαλλαγή για τα πρώτα πέντε έτη λειτουργίας μετά την υλοποίηση της επένδυσης ή / και μείωση του φορολογικού συντελεστή
- c. Επιδότηση κόστους προσωπικού σε περιπτώσεις νέων επενδύσεων σε σχετικές υποδομές

Άρθρο 58 Ρυθμίσεις για τους φορείς ΣΣΕΔ και ΑΣΕΔ

Στη τροποποίηση του άρθρου 4Α του ν. 2939/2001, άποψή μας είναι ότι :

- i) στην παρ. 2β) οι ΟΤΑ και η ΚΕΔΕ δεν πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να είναι φορείς ΣΕΔ,
- ii) στην παρ. 5 το ασυμβίβαστο να αναφέρεται και στην περίπτωση α της παραγράφου 3 (πτώχευση/αναγκαστική διαχείριση).

Άρθρο 59 Διατάξεις γενικής εφαρμογής ΑΣΕΔ και ΣΣΕΔ

Στη τροποποίηση του άρθρου 48 του ν. 2939/2001: στην παρ. 4γ) η απαλλαγή της ευθύνης των υπόχρεων εφόσον το ΣΣΕΔ δεν αποκλίνει από τους στόχους του σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50%, δεν συμβάλει στην μεγιστοποίηση ανάκτησης υλικών και προετοιμασίας για την ανακύκλωση.

Άρθρο 62 Ποσοτικοί στόχοι για την ανακύκλωση των απόβλητων συσκευασιών και την επαναχρησιμοποίηση - Τροποποίηση του άρθρου 10 του ν. 2939/2001

Προτείνονται οι εξής ποσοτικοί στόχοι για το αλουμίνιο:

- 70% έως 31/12/2025
- 80% έως 31/12/2030

Άρθρο 66 Διοικητικές Κυρώσεις – Τροποποίηση του άρθρου 20Α του ν. 2939/2001

Παράγραφος 7

Α) Το κατώτερο διοικητικό πρόστιμο που επιβάλλεται σε ΑΣΕΔ ή ΣΣΕΔ διαχείρισης αστικών αποβλήτων πρέπει είναι τουλάχιστον ίσο με το ποσό που προκύπτει από τη σχέση: **(ποσότητα απόκλισης από τον ποσοτικό στόχο για το υλικό σε τόνους) Χ (τέλος ταφής όπως ισχύει ανά τόνο αστικών αποβλήτων + 50€)** ανεξαρτήτως από το αν το υλικό περιλαμβάνεται (πλαστικά, αλουμίνιο) ή όχι (χαρτί, γυαλί, λοιπά μέταλλα κ.λπ.) σε σύστημα εγγυοδοσίας.

Β) Επιπροσθέτως, πρέπει να προβλέπεται ότι σε περίπτωση επιβολής προστίμου στη χώρα λόγω μη συμμόρφωσης με την ευρωπαϊκή νομοθεσία ως προς την επίτευξη στόχου το πρόστιμο θα μετακυλιέται στα αρμόδια ΑΣΕΔ ή ΣΣΕΔ.

Γ. Άλλα θέματα

Να θεσμοθετηθεί τέλος ή εισφορά για τα οχήματα τέλους κύκλου ζωής (της τάξης των 150€ ανά όχημα), το οποίο θα αξιοποιείται για τη διασφάλιση της ορθής διαδικασίας απορρύπανσης και της ορθής διαχείρισης του υπολείμματος μη μεταλλικών μερών που προκύπτει.